Prizor iz tretjega igranega celovečernega filma režiserja Mihe Hočevarja Distorzija

Ocena Televizijski film

Ko stvari letijo čez balkon

Ženja Leiler

Distorzija
režija **Miha Hočevar**
TV Slovenija, 2009
TV Slovenija, 11. novembra 2009

Miha Hočevar se je z dosedanjim igrano-celovečernim opusom vzpostavil kot režiser mladinskih filmov. Tak je bil po svoje že njegov komični prvenec Jebiga (2000) o brezdelni počitniški fantovski druščini, ki se ji ne da odrasti. Pa potem deklarirano mladinski Na planincah (2003) o narodni in jezikovni asimilaciji, kakor jo v Sloveniji doživlja deček Sani iz Mostarja. Tak je tudi njegov film Gremo mi po svoje, ki trenutno poti postprodukcijski pot, pa pred njim za televizijo posneta Distorzija.

Že v njenih uvodnih kadrih smo sredi stvari same: zaskrbljena starša (Robert Prebil in Nataša Tič Ralijan) zaslišujeta svojega še močno zaspanega petnajstletnika Dejana, za prijatelje Piksija (Žan Perko), kje je bil, zakaj je prišel tako pozno domov, ali kadi itn. Postavljata mu skratka vprašanja, na katera najstniki, medtem ko zavijajo z očmi, ponavadi odgovarjajo z molkom. Prizor se konča z očetovim demonstrativnim metanjem preglasnega sinovega kasetofona skozi okno stanovanja stolpnice v nekem ljubljanskem spalnem naselju. Ta motiv se ponovi proti koncu, ko čez balkon leti kitara ... Zaplet je minimalen, po svoje stereotipen. Na eni strani nerazumevajoči, a v bistvu predvsem zelo nemočni in prestrašeni starši. Na drugi neodziven najstnik v »problematičnem« obodbju odraščanja, ki mu šola ne diši, zato pa zelo rad igra kitaro, zapravlja čas s prijateljema Pejom in Sanijem (Jure Dolamič in Jan Vrhovnik) in pravzaprav ne ve, kaj bi sam s sabo. Bend, ki bi moral imeti v kratkem svoj inavguracijski koncert, mu ves čas razpada, za povrh je zaljubljen še v punco neposrednega in zdi se da precej uspešnejšega glasbenega konkurenta. Potem pa – vzpodbujen s punkovsko arhivo svojega propadlega strica, jezo staršev in novo prijateljico Almo (Anita Barišič) – le prestavi iz lera v prvo, zakrpa svoj »uporniški« bend in izpelje uspešen koncert.

Problem Distorzije, če je to seveda problem, je, da je videti in slišati, kot bi bila narejena v osemdesetih letih prejšnjega stoletja. Mobilci in digitalne kamere v rokah mularije, omenjanje bloganja, pa emtivijevsko nastopaštvo konkurenčnega benda časovno dogajanje resda locirajo v današnji čas. Ideja, da se uporniški hormoni in poziv nared' neki *sproščajo v postpunkovskih štikelcih, ki jih prevevajo makisme plju'n nazaja, katastrofa itn., je sama po sebi sicer simpatična. Vprašanje pa je, kako avtentično lahko danes socialistična zakloniščа, spremenjena v vadbene prostore, in suburbane koncertne špelunke nagovarjajo večino sodobne najstniške generacije, formirane ob utripajočem ekranu računalnika, raznih rebeldah in kmetijah, preobremenjenih starših, oblačilnih blagovnih znamkah, negotovem in spreminjajočem se svetu družbenih vrednot itn. Še najbližje jim utegne priti film s svojim – za mladinski film pač – zelo needukativnim in neproblematiziranim najstniškim uživanjem alkohola in mehkih drog (te poznavalsko uživa celo Piksijeva učiteljica biologije), pa spolnosti, ki je očitno sestavni del življenja današnjih petnajstletnikov tudi za njihove starše (samo da je punca, si oddahneta Piksijev starša, ko vidita svojega petnajstletnika v postelji z Almo).*

Distorzija, ki sta jo po z večernico nagrajenem romanu Dušana Dima oscenarila režiser in Matevž Luzar, utegne zato sodobne srednješolske gledalce, pa tudi njihove starše, angažirati predvsem z zimzelenimi najstniškimi problemi, kot so iskanje identitete, prve ljubezni ter konflikti s starši in šolo. Ti so v filmu dovolj avtentični, čeprav Hočevarju pri njihovi tematizaciji ni šlo toliko za prikaz eksistencialne globine teh težav: konec koncev Piksijev problem ni ne vem kako izviren, odnos med njim in starši je morda preveč poenostavljen, ljubezenske peripetije pa najstniško običajne. Prav tako je zgolj naznačeno, ne pa tudi tematizirano, socialno okolje, v katerem se gibljejo Hočevarjevi najstniki: Piksijevi starši so predstavniki poklicno in osebno razočaranega in neambicioznega nižjega srednjega razreda, ki se giblje med službami in daljinskim upravljalcem, pri Almi, Piksijevi samozavestni, skorajda materinski punci, pa staršev preprosto ni ... Je pa Hočevar suveren in duhovit v prikazu življenjske spontanosti dogajanja, ki ima moč, da konkretne zaplete pogleda z manj usodne distance in jih prikaže spravljivejše. Ta humorna plat je skupaj z dinamiko filma, ki jo poganja razbijaška rockovska glasba (Mitja Vrhovnik Smrekar), in igralsko zasedbo, še posebej najstniških naturščikov, tudi najmočnejši adut Distorzije.